

Eidsiva Nett slår til mot nekterne. Klarer Facebook-gruppene å slå tilbake?

Denne teksten ble først publisert som bloggpost den 15.05.2019.

David mot Goliat - med supportere i bakgrunnen...

Strømnettselskapet Eidsiva Nett har begynt å stenge strømmen til kunder som nekter utskifting av målerne til nye «smartmålere» med radiokommunikasjon. Grunnene til at de nekter, er ulike, men dominerende er akutte helseplager og generelt helserisiko fra mikrobølget døgkontinuerlig stråling, samt syn på personvern, ACER og samfunnsikkerhet.

Klarer de mange og store Facebook-gruppene som er imot AMS/smartmålere - for eksempel "Vi gir oss ikke, Eidsiva" - å ta skrittet fra ord til handling og slå tilbake? Her kommer noen betraktninger, samt noen tips om sentrale poeng og dokumenter.

Saksforholdene

La oss først se litt på saksforholdene:

Flere juridiske utredninger hevder at det er utvilsomt at det kan være tale om økt helserisiko fra strålingen fra slike målere, og en juridisk utredning slår fast at forskningen indikerer at dette ikke bare *kan* være, men *utvilsomt er* slik. Forskningsoversikter peker samme vei. Det samme gjør standardene til den europeiske miljømedisinerforeningen EUROPAEM og til de tyske ingeniørene som har laget sin egen fagretning for miljø- og helsevennlige bygninger, bygningsbiologene.

Her ser du hvordan strålingen fra målerne i Norge forholder seg i forhold til den standard Strålevernet (DSA) holder seg til - merket ICNIRP i tabellen, og til EUROPAEM-standard, som er laget av et kobbel av verdens fremste forskere på feltet. De kan ikke avfeies med at de ikke kan sine ting (tabell fra Grimstad & Flydal, 2018): Mens eksponeringen på 1,2 meters avstand ligger svært langt under ICNIRP-nivået, ligger det skyhøyt over EUROPAEM-nivået. EUROPAEM-nivået er angitt utfra biologiske reaksjoner, tester, forskning og klinisk erfaring. ICNIRP-nivået forsvares av bransjen gjennom den leveransekjeden jeg beskriver i i foredraget i [bloggpost 14.05.2019](#), og DSA spiller rollen som sleeping partner, uten kapasitet eller kompetanse på feltet - fordi eksponeringen i følge ICNIRP jo er så svak at det ikke er noe å bekymre seg for.

Beregnet eksponering (W/m ²)	AMS-målere	Frekvens (MHz)	Grenseverdi (μW/m ²)		
			ICNIRP	EUROPAEM	
				om natta	ekstra følsomme
29 000*	Kamstrup	444	2 220 000	10	1
29 000	Nuri, Aidon	870	4 350 000	1	0,1

Figur 17: beregnet eksponering i soverom i forhold til norske grenseverdier og biologisk baserte grenseverdier

Som kunde er man ikke pliktig til å akseptere en AMS/strømmåler med radiokommunikasjon: Det er strømselskapet som har plikt overfor NVE til å installere AMS-funksjoner, ikke kunden som har plikt til å akseptere den teknologien som strømselskapet har valgt for dem. Trådløs døgkontinuerlig radiokommunikasjon fra sikringssskapet rommes ikke av standardavtalen, og gir dessuten økt helserisiko.

En juridisk utredning som snart publiseres, slår fast at kunden har ikke en gang behov for en legeattest for å kreve en annen teknologi som ikke har slike egenskaper: Man må slett ikke akseptere en teknologi som øker den jevne daglige eksponeringen og gir økt helserisiko. Dette er et anliggende mellom kunden og nettselskapet, så lenge kunden ikke motsetter seg AMS-funksjonene, altså automatisk avlesning - som nettselskapet kan ordne på annen måte, f.eks. vha. kablet kommunikasjon. Det er bare å gi beskjed til nettselskapet at man ikke aksepterer den valgte teknologien, og at det får finne på noe annet.

Det samme resonnementet kan brukes om persondata-utlevering: Det rommes ikke av standardavtalen.

NVE har blandet kortene, også i forskriften, mellom AMS-funksjoner og kommunikasjonsteknologien, som ble overlatt til nettselskapene å velge. Og verken NVE eller nettselskapene synes å ha gjort sine miljøutredninger eller konsekvensanalyser eller ROS-analyser. De har ganske enkelt «gått i bare» ved å stole på et Strålevern som baserer seg på juks og fanteri. Så tenkte de at det hele ville gå greit, at de heller kunne gi de skrullene som har angst og fobier fritak (mine ord, men deres tanker, kan man se av valgene som er gjort), og at de vel kunne rake kastanjene ut av ilden etter hvert. Derfor kan man få fritak for egen del, men ikke fra senderen til naboen, som har måleren - og senderen - sin i skilleveggen inn mot din leilighet.

Det samme gjorde Helsedirektoratet: stolte på Strålevernet, og forbød legene å skrive attester. Selv har ikke direktoratet nevneverdig kapasitet eller kompetanse på feltet, men legger til grunn en rapport som er skrevet med påholden ICNIRP-penn (utvalgsutredningen som ble publisert i Folkehelseinstituttets skriftserie som FHI 2012:3) og derfor ikke finner noen klare skadevirkninger. (Den sier ikke at de ikke fins.)

Nettselskapene bruker derfor uholdbare argumenter når de krever legeattest, hevder at strålingen er

så svak og ufarlig, og hevder at de er pålagt å installere den typen strømmålere de vil installere, av NVE. Det er de ikke. Det er AMS-funksjonaliteten de er pålagt å installere - med mindre de vil gi folk fritak på grunn av helse eller lavt strømforbruk. Da kan de også få fritak fra AMS-funksjonene. Teknologien kan og bør kunden uansett nekte å ta imot - selv uten helseattest. Både av hensyn til egen familie og av hensyn til naboene.

Har strømnetselskapet overhodet rett til å stenge strømmen når kunden motsetter seg dette? Nei, sier de juridiske utredningene. Har strømnetselskapet rett til å bryte seg inn i et slikt tilfelle? Nei, sier en dom.

Hva nå?

Det fins en rekke ulike alternative veier videre for dem som trues av stengning eller liknende tiltak. Men saken er for tung å løfte for den enkelte kunde opp mot et nettselskap.

Kundene må derfor organisere seg. Da er ikke samtalegrupper på Facebook-grupper tilstrekkelig: Noen må ta ledelsen, andre må slutte seg til og danne en liten, uformell organisasjon som forplikter seg til å gå veien videre - ett skritt om gangen, stiller opp med ressursene - kroner og arbeidskraft - som skal til for å engasjere en advokat som kan ta kampen for dem samlet, og hjelpe advokaten underveis så ikke regningene blir for store. Det er i utgangspunktet dere som kjenner saksforholdene, ikke advokatene.

Hvordan man skal slå tilbake mot nettselskapet, er noe som man må overlate til ledelsen og advokaten å diskutere, og så få godkjent i gruppen. Et brev, midlertidig forføyning, rettsvist som gruppesøksmål eller som en pilotsak? Det er et praktisk og taktisk spørsmål og jussen har en rekke ulike verktøy for formålet. Rent generelt lønner det seg å ta mange, små skritt og beslutte det neste skrittet når det forrige er tatt, framfor å bestemme lange og dyre løp som låser gruppen til en bestemt strategi. For da er det vanskeligere å velge rett, større konsekvenser av å velge feil, vanskeligere å få oppslutning og vanskeligere å finansiere arbeidet.

Noen må også ta jobben med å samle inn penger fra andre som vil støtte, for slikt koster, selv om man kan få noe dekket over innboforsikringen (det ordner advokaten). Mange andre som ennå ikke er truet eller bare sympatiserer, vil nok støtte, for de vet at de sparer prosesskostnader i neste omgang og bidrar i arbeidet med å få dempet stråletåka.

Valg av advokat: En advokat som ikke har satt seg inn i stoffet rundt helserisikoen, er lite verd, for dette vil uansett bli sentralt - selv om man kjører fram andre argumenter knyttet til avtalemessige forhold. Det er få advokater som har gått inn i dette temaet, men noen er det, også i Eidsiva Nett sitt område.

Krav som er naturlig å fremme

Følgende krav er godt fundert i nedenfornevnte dokumentasjon, selv om de for NVE, nettselskap og politikerne virker sterkt urimelige i forhold til investeringer de alt har gjort og forpliktelser de har påtatt seg:

- tilbaketrekning av trussel om stengning av strømmen
- fjerning av installerte AMS-måleres kommunikasjonsdel, selv uten legeattest
- krav om kabling dersom nettselskapet ønsker å opprettholde AMS-funksjonene
- krav om fjerning av radiokommunikasjon fra AMS-målere hos naboer/i nabolaget

De som har fritak eller så langt ikke har skiftet måler, ilegges gebyrer. Dette får vi komme tilbake til når den pågående utredningen er ferdig, antakelig neste uke.

Dokumentasjon

I kildene som er angitt under, finner advokatene og de som skal sekundere dem og lede gruppen, det materialet de trenger. Et par av referansene er ikke ennå publiserte. Den ene kommer antakelig neste uke, den andre først etter sommeren, og er tyngre stoff som neppe trengs i første omgang.

Dokumentasjonen for at slike målere avgir pulset radiosignalering med velkjent helseskadelige virkninger, er nå bygget opp til et solid kvalitetsnivå. Samtidig er det godt dokumentert, gjennom kilder som fins i nedenstående dokumenter, at Strålevernets (DSAs) «anbefalte grenseverdier» ikke er egnet til beskyttelse mot godt påviste biologiske virkninger, og at DSAs forsikringer om fravær av skadelige helsevirkninger ikke er fundert i den dokumentasjon etaten selv henviser til.

Kildene viser i tillegg at DSA/Statens strålevern over lang tid har forsømt sin samfunnsoppgave og dessuten gjort staten ansvarlig ved å proklamere fravær av helsefare. Det gjør ikke andre strålevernetater og organisasjoner innen dette feltet, og heller ikke de kilder som DSA først og fremst lener seg til: WHO's The International EMF Project, og ICNIRP.

Nettselskap har en egen undersøkelseplikt, i særdeleshet når det blir gjort oppmerksom på at det her kan være snakk om vesentlig helse- og miljørisiko. Den åpenbare helse- og miljørisiko som dokumenteres i den nevnte litteraturen - og underkommuniseringen av den og direkte feilaktige forsikringer om at den ikke fins - er et meget strekt argument for at vi her står vi overfor atferd i området miljøkriminalitet og tjenesteforsømmelser.

Sentrale kilder på skandinaviske språk er (usortert):

1. RESPONSUM om hvorvidt det vil være i strid med menneske- og miljørettlige regler at etablere 5G-systemet i Danmark, 4. mai 2019, Bonnor Advokater, Holte, Danmark, 74 sider.
<https://einarflydal.com/2019/05/11/dansk-juridisk-bombe-5g-er-uten-tvil-i-strid-med-menneske-og-miljorettslige-regler/> (Utgangspunktet er 5G, men teknologien som omtales, er på vesentlige punkter felles med mikrobølgekommunikasjonen i trådløs basert AMS.)
2. Advokatfirmaet Erling Grimstad AS og Einar Flydal: Smartmålerne, jussen og helsa, Z-forlag, 2018, utredning og omfattende vedlegg om sakens faktum, <https://einarflydal.com/nedlastinger/>
3. Vurdering av nettselskapers rett til å stenge strøm, notat ved Senioradvokat Nikolai Brøvig og partner Arne Oftedal, Advokatkontoret Simonsen, Vogt, Wiig, 19. november 2018
<https://stoppsmartmaalerne.no/wp-content/uploads/2018/11/Notat-vedroerende-hjemmel-for-stenging-av-strøm-SVW-19.11.18..pdf>
4. Arthur Firstenberg: Den usynlige regnbuen – historien om elektrisiteten og livet, Z-forlag, 2018
5. Horsevad, K. (2015). Kortlægning af Bioreaktivitet for Mikrobølger i nontermiske Intensiteter. Kan bestilles fra Akademika eller lastes ned fra http://helbredssikker-telekommunikation.dk/sites/default/files/Kortlaegning_af_Bioreaktivitet_ved_Mikroboelger_i_non-termiske_Intensiteter—2015.pdf
6. Vurdering av informasjon fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Statens strålevern om helseaspekter ved stråling fra AMS (smartmålere), rapport, Martinsen Consultancy, 18. oktober 2018, Versjon 1.1., <https://einarflydal.com/wp-content/uploads/2018/10/Martinsen-HMS-info-om-AMS-Rapport-20181018.pdf>
7. Belyaev I, Dean A, Eger H, Hubmann G, Jandrisovits R, Kern M, Kundi M, Moshhammer H, Lercher P, Müller K, Oberfeld G, Ohnsorge P, Pelzmann P, Scheingraber C og Thill R: EUROPAEM EMF-retningslinjer 2016 for forebyggelse, diagnosticering og behandling af EMF-relaterede helbredsproblemer og sykdomme, kan hentes fra <https://einarflydal.com/wp-content/uploads/2017/08/europaem-emf-vejledning-dansk-v3-m-bilag-27072017.pdf> (originalens referanse: Rev Environ Health. 2016 Sep 1;31(3):363-97. doi: 10.1515/reveh-2016-0011)
8. Kåss, I W og Halmøy, S: Skadevirkninger av stråling fra trådløs teknologi og annen EMF er godt dokumentert – Kildesamling: Forskning og advarsler fra fagfeltet, Folkets strålevern, 25.05.2018, <https://www.dropbox.com/s/uj27lzl3vdifwx6/Kildesamling-2018-05-25.pdf?dl=0>
9. E. Flydal: «Elektromagnetisk stråling – gambler vi med våre barns helse?» i Briseid, Ole (red.): Kritiske blikk på skolen, Z-forlag, 2018.
10. En ny juridisk utredning og gebyrene for dem som ikke har skiftet til AMS eller har frita. Utredningen er under ferdigstillelse. Blir ventelig publisert i uke 21.
11. Ny bok om bevismaterialet - beregnet på jurister, medisinere, biologer og miljøinteresserte - publiseres august/september 2019, vil blant annet inneholde oversettelse av Pall, Martin, 2018: 5G: Great risk for EU, U.S. and International Health! Compelling Evidence for Eight Distinct Types of Great Harm Caused by Electromagnetic Field (EMF) Exposures and the Mechanism that Causes Them, upublisert notat, 2018, <https://einarflydal.com/wp-content/uploads/2018/10/Pall-ML-5g-emf-hazards-eu-emf2018-6-11us3.pdf>
12. Kjennelse i Kristiansand tingrett: Sak nr 18-070094TV1-K15Æ06, 20.07.2018 Tilgang til strømmåler, <https://einarflydal.com/wp-content/uploads/2019/05/Kristiansand-tingrett-20.07.2018.pdf>